

Ομάδα εργασίας για τη συντήρηση των καλλυντικών προϊόντων, της Διεθνούς Συνεργασίας για τη Νομοθεσία περί Καλλυντικών (ICCR)

Συχνές ερωτήσεις (FAQ) γενικού και ειδικού περιεχομένου σχετικά με τα συντηρητικά στα καλλυντικά προϊόντα

Αντικείμενο και ιστορικό

Στις 8-10 Ιουλίου 2014 πραγματοποιήθηκε στην Οτάβα του Καναδά το όγδοο ετήσιο συνέδριο της Διεθνούς Συνεργασίας για τη Νομοθεσία περί Καλλυντικών (ICCR)¹.

Οι συμμετέχοντες στο συνέδριο διατύπωσαν τη διαπίστωση ότι υπάρχει γενική έλλειψη ευαισθητοποίησης σχετικά με τον σημαντικό ρόλο των συντηρητικών στα καλλυντικά και των συνεπειών που μπορεί να έχει η απουσία τους για τη δημόσια υγεία. Το συμπέρασμα ήταν ότι πρόκειται για ένα θέμα που έχει μεγάλο ενδιαφέρον και σημασία τόσο για τις ρυθμιστικές αρχές όσο και για τον κλάδο, καθώς και ότι θα πρέπει να ασχοληθεί με αυτό η ICCR. Ως εκ τούτου, συμφωνήθηκε να προστεθεί ένα νέο θέμα στην ημερήσια διάταξη των εργασιών και να συνταχθεί έκθεση της ICCR για τον ρόλο και τη σημασία των συντηρητικών για τον τομέα των καλλυντικών σε παγκόσμιο επίπεδο.

Η ομάδα εργασίας συμφώνησε ότι ο πιο αποτελεσματικός τρόπος για την ευαισθητοποίηση και ενημέρωση των διαφόρων φορέων σχετικά με τη χρήση συντηρητικών στα καλλυντικά προϊόντα θα ήταν μέσω της κατάρτισης μιας σειράς συχνών ερωτήσεων (FAQ) που θα είναι διαθέσιμες στον δικτυακό τόπο της ICCR.

Το παρόν έγγραφο ακολουθεί μια βαθιά και κατανοητή προσέγγιση στα κυριότερα ζητήματα που αφορούν τη συντήρηση των προϊόντων, την ανάγκη χρήσης συντηρητικών στα καλλυντικά, καθώς και τον τρόπο δράσης τους.

¹ Λεπτομερέστερη παρουσίαση των αποτελεσμάτων αυτού και του προηγούμενου συνεδρίου είναι διαθέσιμη στον δικτυακό τόπο της ICCR: <http://www.iccrnet.org/chairmanships/>.

Συχνές ερωτήσεις (FAQ) σχετικά με τα συντηρητικά στα καλλυντικά προϊόντα

Το παρόν έγγραφο έχει τη δομή ενός εγγράφου FAQ και απευθύνεται σε δύο διαφορετικά ακροατήρια. Η πρώτη σειρά ερωτήσεων ενδιαφέρει τους καταναλωτές, ενώ η δεύτερη ενδιαφέρει πιο τεχνικό κοινό ή τον καταναλωτή που αναζητά συμπληρωματικές πληροφορίες.

Η μορφή FAQ διευκολύνει τη διάδοση χρήσιμων πληροφοριών στο ευρύ κοινό. Οι ρυθμιστικές αρχές και ενώσεις του κλάδου που συμμετέχουν στη διαμόρφωση του παρόντος εγγράφου μπορούν να το μεταφράσουν, αν χρειαστεί, και να δημοσιεύουν τις πληροφορίες αυτές στους δικούς τους δικτυακούς τόπους ή σε έντυπη μορφή.

Αρμοδιότητες

Οι συχνές ερωτήσεις συντάχθηκαν από τα ακόλουθα μέλη της μεικτής ομάδας εργασίας της ICCR για τη συντήρηση των καλλυντικών προϊόντων:

ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ:

Ευρωπαϊκή Ένωση

Petra LEROY ČADOVÁ, Μονάδα «Τεχνολογία υγείας και καλλυντικά», Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Αγοράς, Βιομηχανίας, Επιχειρηματικότητας και ΜΜΕ (ΓΔ Ανάπτυξης), Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Βραζιλία

Samuel GUERRA FILHO, Εθνικός Οργανισμός Επιτήρησης της Υγείας (ANVISA)

Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής

John MISOCK, Υπηρεσία Τροφίμων και Φαρμάκων

Καναδάς

Magdalena JURKIEWICZ, Υπουργείο Υγείας

Ιαπωνία

Hiroshi TOKUNAGA, Οργανισμός Φαρμάκων και Ιατροτεχνολογικών Προϊόντων (PMDA)

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ:

Ευρωπαϊκή Ένωση

Karolina BRZUSKA, Cosmetics Europe

Peter UNGEHEUER, Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία για τα Συστατικά των Καλλυντικών (EFFCI)

Ian M. WATT, Dow

Βραζιλία

Pedro AMORES DA SILVA, Βραζιλιάνικη Ένωση Βιομηχανιών Καλλυντικών, Ειδών Προσωπικής Υγιεινής και Αρωμάτων (ABIHPEC)

Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής

Steven F. SCHNITTGER, Όμιλος εταιρειών ESTEE LAUDER

Καναδάς

Beta MONTEMAYOR, Καναδική Ένωση Καλλυντικών, Ειδών Προσωπικής Υγιεινής και Αρωμάτων (CCTFA)

Ιαπωνία

Συχνές ερωτήσεις (FAQ) σχετικά με τα συντηρητικά στα καλλυντικά προϊόντα

Okawa OKAWA, Shiseido, Co., Ltd.

Tetsuya KAMBE, Ιαπωνική Ένωση Βιομηχανιών Καλλυντικών (JCIA)

Συχνές ερωτήσεις γενικού περιεχομένου

1. Τι είναι τα συντηρητικά;

Τα συντηρητικά είναι συστατικά/ουσίες που έχουν την ικανότητα να προλαμβάνουν ή να μειώνουν την ανάπτυξη μικροβίων στα καλλυντικά. Τα συντηρητικά προστατεύουν τα προϊόντα από τη μόλυνση από μικροοργανισμούς, όπως βακτήρια και μύκητες², κατά τη διάρκεια της αποθήκευσης και της χρήσης του καλλυντικού από τον καταναλωτή. Μπορούν να παρατείνουν τον χρόνο ζωής των καλλυντικών προϊόντων.

2. Γιατί χρειάζονται τα συντηρητικά στα καλλυντικά προϊόντα;

Τα συντηρητικά μπαίνουν στα καλλυντικά για να μειωθεί ο κίνδυνος της μικροβιακής μόλυνσης του προϊόντος και για να εξασφαλιστεί ότι το προϊόν θα εξακολουθεί να είναι κατάλληλο και ασφαλές στη διάρκεια της ζωής του και κατά το χρονικό διάστημα της χρήσης του από τους καταναλωτές. Χωρίς τη χρήση συντηρητικών, τα καλλυντικά προϊόντα —όπως και τα τρόφιμα και άλλα αγαθά που χρησιμοποιούν απευθείας οι καταναλωτές— μπορούν να μολυνθούν από μικροοργανισμούς, με αποτέλεσμα την αλλοίωση τους, τη μείωση της απόδοσής τους και ενδεχομένως την πρόκληση ερεθισμού, λοιμώξεων ή άλλων αρνητικών επιδράσεων στην υγεία του καταναλωτή.

3. Είναι όλα τα συντηρητικά ίδια;

Τα συντηρητικά συστατικά διαφέρουν σε μεγάλο βαθμό· το ίδιο και η ικανότητά τους να συντηρήσουν ένα καλλυντικό προϊόν. Τα συστατικά διαφέρουν ως προς την ποικιλία των μικροοργανισμών που μπορούν να καταπολεμήσουν. Ορισμένα μπορεί να είναι αποτελεσματικά κατά των βακτηρίων αλλά όχι κατά των μυκήτων, ενώ άλλα μπορεί να είναι αποτελεσματικά μόνο έναντι των μυκήτων.

Ορισμένα συντηρητικά συστατικά λειτουργούν αποτελεσματικά σε ορισμένους τύπους καλλυντικών προϊόντων λόγω των χημικών ιδιοτήτων του σκευάσματος. Για παράδειγμα, ορισμένα συντηρητικά είναι αποτελεσματικά μόνο σε ένα σκεύασμα με χαμηλό pH, ενώ άλλα συστατικά συντηρητικών δρουν σε ένα ευρύ φάσμα τιμών του pH. Κατά συνέπεια, απαιτείται μια μεγάλη ποικιλία συστατικών για να καλυφθούν όλες οι ανάγκες των διάφορων συνθέσεων καλλυντικών προϊόντων.

4. Πώς διαπιστώνεται ότι τα συντηρητικά που χρησιμοποιούνται στα καλλυντικά είναι ασφαλή;

Τα συντηρητικά υποβάλλονται υποχρεωτικά σε αυστηρή αξιολόγηση, που περιλαμβάνει αξιολογήσεις ασφάλειας και ελέγχους ποιότητας, πριν χρησιμοποιηθούν. Οι κυβερνητικές αρχές ρυθμίζουν κανονιστικά τα συντηρητικά για να εξασφαλίσουν ότι τα συστατικά αυτά είναι ασφαλή³.

Σε κάθε περίπτωση, τα καλλυντικά προϊόντα που διατίθενται στην αγορά πρέπει να είναι ασφαλή προς χρήση. Επομένως, όλα τα συστατικά, συμπεριλαμβανομένων των συντηρητικών, θα πρέπει επίσης να είναι ασφαλή για τον καταναλωτή.

² Ζυμομύκητες και ευρωτομύκητες αποτελούν παραδείγματα μυκήτων.

³ Μπορείτε να ανατρέξετε στο παράρτημα 1 για περισσότερες πληροφορίες.

Συχνές ερωτήσεις (FAQ) σχετικά με τα συντηρητικά στα καλλυντικά προϊόντα

5. Πώς εντοπίζουν και επιλέγουν οι κατασκευαστές τα συντηρητικά που χρησιμοποιούνται στα καλλυντικά;

Πολλοί παράγοντες λαμβάνονται υπόψη κατά την επιλογή των συντηρητικών που θα χρησιμοποιηθούν. Οι επιλογές αυτές υπαγορεύονται από τα υπόλοιπα συστατικά των προϊόντων, τις επιθυμητές επιδόσεις, τη συσκευασία του προϊόντος, το μέρος του σώματος όπου θα εφαρμοστεί το προϊόν, καθώς και τη συμπεριφορά των καταναλωτών κατά τη χρήση. Τα συντηρητικά πρέπει να είναι ασφαλή, συμβατά με όλα τα συστατικά, διαλυτά και να διασπείρονται καλά για βέλτιστη συντήρηση.

Στόχος είναι να χρησιμοποιείται μια ελάχιστη συγκέντρωση που να προσφέρει τη μεγαλύτερη δυνατή αποτελεσματικότητα και παράλληλα να αποφεύγονται τυχόν θέματα ασφάλειας που συνδέονται με το συγκεκριμένο συντηρητικό.

Διάφορα είδη προϊόντων, καθώς και διαφορετικές ανάγκες των καταναλωτών, μπορεί να επιβάλλουν τη χρήση διαφορετικών συντηρητικών σε διάφορες ποσότητες, ώστε να αποτρέπεται η μόλυνση του προϊόντος και να εξασφαλίζεται η ασφάλεια των καταναλωτών. Η πείρα και η γνώση της αλληλεπίδρασης μεταξύ των συντηρητικών και των άλλων συστατικών σ' ένα σκεύασμα είναι απαραίτητες για την επιλογή ενός επιτυχημένου συστήματος συντήρησης. Η σύνθεση του προϊόντος και η προβλεπόμενη χρήση του υπαγορεύουν το είδος και τη συγκέντρωση των συντηρητικών που πρέπει να χρησιμοποιηθούν για λόγους αποτελεσματικότητας.

6. Ποια είναι η «παλέτα» των συντηρητικών στα καλλυντικά και γιατί είναι σημαντικό να υπάρχει ένα ευρύ φάσμα συστατικών στα συντηρητικά;

Η «παλέτα» των συντηρητικών στα καλλυντικά περιγράφει το φάσμα των διαθέσιμων συστατικών που είναι σε θέση να ελέγξουν την ανάπτυξη των μικροοργανισμών στα καλλυντικά προϊόντα. Χρειάζεται μια διαφοροποιημένη παλέτα για να εξασφαλιστεί ότι όλα τα είδη προϊόντων προστατεύονται επαρκώς από τη μόλυνση και να είναι εγγυημένη η ασφάλεια των καταναλωτών. Τα διάφορα συντηρητικά λειτουργούν με διαφορετικούς τρόπους και, κατά συνέπεια, οι σχεδιαστές των προϊόντων πρέπει να έχουν πρόσβαση σε μια σειρά συντηρητικών ώστε να υπάρχει ένα ικανοποιητικό σύστημα συντήρησης για κάθε τύπο προϊόντος.

7. Με ποιους τρόπους εκτίθενται τα καλλυντικά προϊόντα σε μικροοργανισμούς;

Οι μικροοργανισμοί ευδοκούν σε περιβάλλον υγρό, μη αεριζόμενο, ζεστό και σκοτεινό. Πολλά καλλυντικά προϊόντα έχουν ως βάση το νερό και συνήθως αποθηκεύονται και χρησιμοποιούνται σε θερμοκρασία περιβάλλοντος, σε χώρους της κατοικίας με υψηλή υγρασία (π.χ. λουτρό), γεγονός που αυξάνει την πιθανότητα μόλυνσης. Επιπλέον, μικροοργανισμοί εισχωρούν σε προϊόντα που προορίζονται για επαναλαμβανόμενη εφαρμογή. Ένα παράδειγμα είναι η κρέμα προσώπου που διατίθεται σε γυάλινο βαζάκι και εφαρμόζεται με τα ακροδάχτυλα.

8. Πώς εξασφαλίζουν οι κατασκευαστές ότι ένα προϊόν συντηρείται κατάλληλα;

Τα συντηρητικά χρησιμοποιούνται εδώ και δεκαετίες με ασφάλεια στα καλλυντικά προϊόντα. Αποτελεί ευθύνη των κατασκευαστών να εξασφαλίζουν ότι τα συντηρητικά είναι ασφαλή και αποτελεσματικά για τη συγκεκριμένη χρήση.

Για να προσδιοριστεί η αποτελεσματικότητα του επιλεγμένου συστήματος συντήρησης, είναι αναγκαίο να διεξάγονται δοκιμές σε κάθε στάδιο της ανάπτυξης του καλλυντικού και στη συνέχεια εκ νέου στα τελικά προϊόντα, αφού αυτά τοποθετηθούν στην τελική συσκευασία. Οι δοκιμές αυτές εξασφαλίζουν ότι το προϊόν πληροί τις κανονιστικές απαιτήσεις για την εγγύηση της ασφάλειας των καταναλωτών.

Συχνές ερωτήσεις (FAQ) σχετικά με τα συντηρητικά στα καλλυντικά προϊόντα

9. Ποια είδη καλλυντικών προϊόντων πρέπει να περιέχουν συντηρητικά;

Τα καλλυντικά προϊόντα με υψηλή περιεκτικότητα σε νερό, όπως κρέμες και λοσιόν, οι μάσκες ή τα υγρά μολύβια ματιών (eye liner) πρέπει να περιέχουν συντηρητικά για να διατηρούνται σε καλή κατάσταση και η χρήση τους να είναι ασφαλής. Τα προϊόντα που είναι αυτοδιατηρούμενα (δηλαδή δεν επιτρέπουν την ανάπτυξη βακτηρίων λόγω της ίδιας της σύνθεσής τους) δεν χρειάζονται συντηρητικά, εκτός αν υπάρχει κίνδυνος να προκληθεί ανάπτυξη μικροβίων κατά τη χρήση τους από τους καταναλωτές. Για παράδειγμα, κραγιόν ή προϊόντα μακιγιάζ που χρησιμοποιούνται επανειλημμένα μπορούν να επιτρέψουν την ανάπτυξη μυκήτων στην επιφάνειά τους, αν έχουν παρασκευαστεί χωρίς αντιμυκητιακό συντηρητικό.

10. Πώς συντηρούνται προϊόντα με την ετικέτα του «φυσικού» ή του «βιολογικού» προϊόντος;

Ανεξάρτητα από συγκεκριμένους ισχυρισμούς ή εμπορικές ονομασίες και ανεξάρτητα από το περιεχόμενο της επισήμανσης κάθε προϊόντος, όλα τα καλλυντικά προϊόντα πρέπει να συντηρούνται επαρκώς και να υποβάλλονται σε δοκιμές. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τα προϊόντα των οποίων η ετικέτα δηλώνει ότι περιέχουν νερό (ή «aqua»), διότι οι μικροοργανισμοί ευδοκιμούν σε υγρά περιβάλλοντα.

Τα «φυσικά ή «βιολογικά» καλλυντικά δεν διαφέρουν και πρέπει να υποβάλλονται στο ίδιο επίπεδο δοκιμών, ώστε να διασφαλίζεται ότι συντηρούνται επαρκώς και είναι ασφαλή για τον καταναλωτή όπως και κάθε άλλο καλλυντικό προϊόν.

11. Ποιες θα ήταν οι συνέπειες αν τα καλλυντικά προϊόντα δεν περιείχαν συντηρητικά συστατικά;

Χωρίς συντηρητικά συστατικά, ένα καλλυντικό προϊόν θα ήταν επικίνδυνο για τον καταναλωτή, θα είχε πολύ μικρή διάρκεια ζωής και θα αλλοιωνόταν εύκολα. Τα προϊόντα με υψηλή περιεκτικότητα σε νερό ίσως χρειάζονταν αντικατάσταση μετά από μία εβδομάδα ή και λιγότερο. Όπως συμβαίνει και με τα ευαλλοίωτα τρόφιμα, η ψύξη μπορεί να παρατείνει τη διάρκεια ζωής των καλλυντικών χωρίς συντηρητικά. Ακόμη και τότε, η ποιότητα πολλών προϊόντων δεν θα ήταν εξασφαλισμένη.

Συχνές ερωτήσεις τεχνικού περιεχομένου

12. Τι είναι τα συντηρητικά;

Τα συντηρητικά είναι συστατικά/ουσίες οι οποίες έχουν επιλεγεί ειδικά για τις ιδιότητές τους να προλαμβάνουν τη μόλυνση ενός καλλυντικού προϊόντος από μικροοργανισμούς, όπως βακτήρια ή μύκητες, κατά τη διάρκεια της αποθήκευσης και της χρήσης από τον καταναλωτή. Συντηρητικά προστίθενται στα καλλυντικά προϊόντα και σε πολλά άλλα καταναλωτικά αγαθά, όπως τρόφιμα, ποτά ή φάρμακα, για να αποτραπεί η αλλοίωσή τους λόγω ανάπτυξης μικροβίων ή ανεπιθύμητων χημικών μεταβολών⁴.

13. Γιατί χρειάζονται τα συντηρητικά στα καλλυντικά;

Βακτήρια και μύκητες υπάρχουν φυσικά στο δέρμα μας, στον αέρα γύρω μας και ακόμα και στα τρόφιμα που τρώμε και στο νερό που πίνουμε. Τα καλλυντικά περιέχουν ορισμένη ποσότητα νερού

⁴ Donald S. M. Orth, *Insights Into Cosmetic Microbiology*. 2010, Allured Business Media.

Συχνές ερωτήσεις (FAQ) σχετικά με τα συντηρητικά στα καλλυντικά προϊόντα

και, από τη στιγμή που θα τα ανοίξουμε, το γεγονός ότι έρχονται σε επαφή με το οξυγόνο και οι μεταβολές στη θερμοκρασία μπορούν να διαμορφώσουν ένα περιβάλλον που να ευνοεί την ανάπτυξη βακτηρίων ή μυκήτων, οπότε αυξάνεται και η πιθανότητα να αναπτύξει μια λοίμωξη ο χρήστης τους. Η μικροβιακή μόλυνση μπορεί να αλλοιώσει τα προϊόντα λόγω καταστροφής των συστατικών τους, με αποτέλεσμα την υποβάθμιση ή την απώλεια των επιθυμητών ιδιοτήτων του προϊόντος, και μπορεί να οδηγήσει σε κινδύνους για την υγεία των καταναλωτών. Ως εκ τούτου, τα προϊόντα που δεν συντηρούνται σωστά ίσως έχουν μικρότερο χρόνο ζωής και, επιπλέον, θα μπορούσαν να γίνουν επικίνδυνα για τους καταναλωτές.

14. Πώς διαπιστώνεται η ασφάλεια των συντηρητικών που χρησιμοποιούνται στα καλλυντικά προϊόντα;

Ο προσδιορισμός της ασφάλειας του συντηρητικού ξεκινά από τον προμηθευτή του συντηρητικού και συνεχίζεται κατά την ανάπτυξη και σε όλο τον κύκλο ζωής του προϊόντος. Στόχος είναι να χρησιμοποιούνται τα συντηρητικά στις χαμηλότερες δυνατές ποσότητες που απαιτούνται για την αποτελεσματική συντήρηση και την ασφαλή χρήση του προϊόντος από τον καταναλωτή. Οι ρυθμιστικές αρχές παρακολουθούν στενά τις διεθνείς επιστημονικές δημοσιεύσεις και τις εκθέσεις που αφορούν κανονιστικές ρυθμίσεις ώστε να επανεξετάζουν τακτικά την ασφάλεια των συστατικών των καλλυντικών.

15. Τι είναι ένα σύστημα συντήρησης;

Ένα σύστημα συντήρησης περιγράφει τον συνδυασμό των μοναδικών φυσικών ιδιοτήτων ενός καλλυντικού προϊόντος, τη συσκευασία του και τα συστατικά που χρησιμοποιούνται στα καλλυντικά σκευάσματα για τη διασφάλιση της ποιότητας του προϊόντος και της ασφάλειας του καταναλωτή. Η ενεργότητα του νερού⁵ και το pH είναι δύο από τα σημαντικότερα φυσικά χαρακτηριστικά ενός καλλυντικού στα οποία βασίζεται η επιλογή συμβατών συντηρητικών συστατικών. Πολύ υψηλή ή πολύ χαμηλή τιμή pH τείνει να αναστέλλει τη μικροβιακή ανάπτυξη, αλλά δεν είναι συχνά κατάλληλη για τα καλλυντικά προϊόντα και τα επιθυμητά οφέλη για τους καταναλωτές. Τα καλλυντικά προϊόντα με ουδέτερες τιμές pH παρέχουν ένα περιβάλλον που ευνοεί περισσότερο την επιβίωση και την ανάπτυξη των μικροοργανισμών. Η ενεργότητα του νερού επηρεάζει τη δυνατότητα ανάπτυξης μικροβίων. Τέλος, ο τρόπος με τον οποίο έχει συσκευαστεί ένα καλλυντικό ή η χρήση για την οποία προορίζεται συνδέονται με την πιθανότητα να μολυνθεί το προϊόν κατά τη διάρκεια της χρήσης του από τον καταναλωτή. Για παράδειγμα, ένα ανοιχτό δοχείο κρέμας προσώπου έχει μεγαλύτερες πιθανότητες να μολυνθεί σε σχέση με μια λοσιόν την οποία χρησιμοποιούμε από ένα μπουκαλάκι μέσω αντλίας. Αυτό είναι ένα απλοποιημένο παράδειγμα του τρόπου με τον οποίο οι επιστήμονες προσεγγίζουν το έργο του σχεδιασμού συστημάτων συντήρησης.

16. Πώς λειτουργούν τα συντηρητικά που χρησιμοποιούνται στα καλλυντικά;

Τα συντηρητικά συστατικά προστατεύουν τα καλλυντικά αποτρέποντας και ελέγχοντας την ανάπτυξη ή τη διάδοση μικροοργανισμών, όπως βακτήρια και μύκητες, που μπορούν να εισέλθουν στο προϊόν σε ολόκληρη τη διάρκεια ζωής του και κατά τη χρήση του από τον καταναλωτή. Αυτά τα σημαντικά συστατικά είναι σχεδιασμένα για να στοχεύουν, ειδικά και επιλεκτικά, διάφορους μικροοργανισμούς.

Τα συντηρητικά λειτουργούν με δύο τρόπους. Ο πρώτος είναι να σκοτώνουν τα βλαστικά κύτταρα που περιέχονται στο καλλυντικό προϊόν κατά τη στιγμή της παραγωγής. Αυτό συνήθως συμβαίνει με χημική δράση που διαταράσσει τα κυτταρικά τοιχώματα ή παρεμβαίνει στις βιοχημικές διεργασίες του κυττάρου. Ο δεύτερος είναι η διακοπή ή μείωση της ανάπτυξης των μικροοργανισμών, με τη

⁵ Ενεργότητα του νερού ή a_w είναι η μερική πίεση υδρατμών σε μια ουσία, διαιρούμενη με τη μερική πίεση υδρατμών σε κανονική κατάσταση. Η a_w ελέγχει τη μικροβιακή ανάπτυξη και, ως εκ τούτου, όσο αυξάνει η a_w τόσο πιο επιρρεπές είναι το προϊόν στην ανάπτυξη βακτηρίων.

Συχνές ερωτήσεις (FAQ) σχετικά με τα συντηρητικά στα καλλυντικά προϊόντα

δημιουργία ενός περιβάλλοντος που δεν επιτρέπει στους μικροοργανισμούς να αναπαράγονται ή να εκβλαστώνουν (στην περίπτωση των σπορίων).

Επειδή ελαχιστοποιούν την ανάπτυξη και τη διάδοση των μικροοργανισμών, τα συστατικά αυτά διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην πρόληψη της φθοράς του προϊόντος και την προστασία των καταναλωτών από πιθανές δυσμενείς επιδράσεις για την υγεία, όπως οι λοιμώξεις του δέρματος ή των ματιών που θα μπορούσαν να προκληθούν από τη μόλυνση των προϊόντων από τέτοιους μικροοργανισμούς.

17. Με ποιους τρόπους εκτίθενται τα καλλυντικά προϊόντα σε μικροοργανισμούς;

Τα καλλυντικά προϊόντα εκτίθενται σε μικροοργανισμούς με τρεις κυρίως τρόπους. Πρώτον, ανεπιθύμητοι μικροοργανισμοί μπορεί να είναι παρόντες σε ορισμένες πρώτες ύλες. Δεύτερον, ανεπιθύμητοι μικροοργανισμοί μπορούν να εισχωρήσουν κατά την παραγωγή. Τρίτον, ο καταναλωτής μπορεί να εισαγάγει μικροοργανισμούς σε καλλυντικά προϊόντα κατά τη χρήση. Για τους λόγους αυτούς, ο έλεγχος των πρώτων υλών, οι ορθές παρασκευαστικές πρακτικές και ο σχεδιασμός των συσκευασιών διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στον σχεδιασμό των συστημάτων συντήρησης.

Οι μικροοργανισμοί είναι πανταχού παρόντες στο περιβάλλον και στο ανθρώπινο σώμα και μπορούν να εισαχθούν σε ένα προϊόν, ανά πάσα στιγμή, σε όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής του. Οι μικροοργανισμοί θα βρουν τροφή σε ένα ανεπαρκώς συντηρημένο καλλυντικό προϊόν, με αποτέλεσμα τελικά αυτό να αλλοιωθεί και να γίνει ανεπιθύμητο και άχρηστο. Πολλά καλλυντικά προϊόντα έχουν ως βάση το νερό και συνήθως αποθηκεύονται σε θερμοκρασία δωματίου και χρησιμοποιούνται σε περιβάλλοντα που είναι υγρά και μη αεριζόμενα (π.χ. λουτρό), σκοτεινά, ζεστά ή υπό συνθήκες όπου μπορεί εύκολα να εισέλθει νερό στο προϊόν. Επιπλέον, πολλά καλλυντικά προϊόντα σχεδιάζονται για πολλαπλή/επαναλαμβανόμενη χρήση και, ως εκ τούτου, οι μικροοργανισμοί μπορούν να εισχωρήσουν απευθείας στο προϊόν κατά τη διάρκεια του χειρισμού ή της χρήσης από τους καταναλωτές.

Οι ευκαιρίες για μικροβιακή μόλυνση ποικίλλουν σε μεγάλο βαθμό ανάλογα με τον τύπο του καλλυντικού προϊόντος, τη χρήση για την οποία προορίζεται και τον συγκεκριμένο σχεδιασμό της συσκευασίας. Ως εκ τούτου, λαμβάνονται υπόψη αρκετοί παράγοντες κατά την αξιολόγηση και την επιλογή του τύπου των συντηρητικών συστατικών, ώστε να υπάρχει εγγύηση της ασφάλειας ενός προϊόντος.

Για παράδειγμα:

Μάσκαρα: Αν και η πιθανότητα μικροβιακής μόλυνσης είναι σχετικά μικρή, τα προϊόντα αυτά χρησιμοποιούνται σε ευαίσθητες περιοχές όπως τα μάτια.

Σαμπουάν και μαλακτικό για τα μαλλιά: Μεγαλύτερος κίνδυνος μόλυνσης επειδή το νερό μπορεί να εισχωρήσει στο προϊόν κατά τη χρήση μέσα στο ντους. Φιάλες με αντλία και συσκευασίες άλλου σχεδιασμού, που δεν αφήνουν το νερό να εισχωρήσει στη φιάλη, μειώνουν τον κίνδυνο μόλυνσης.

Κρέμα προσώπου σε ανοιχτό δοχείο: Οι καταναλωτές βουτούν τα δάχτυλα στο δοχείο κάθε φορά που θέλουν να τη χρησιμοποιήσουν. Αυτή η συνήθεια έχει ως αποτέλεσμα τη δυνητική εισβολή μικροοργανισμών στο προϊόν κάθε φορά που αυτό χρησιμοποιείται.

18. Τι συμβαίνει αν ένα προϊόν είναι ανεπαρκώς συντηρημένο;

Αν ένα προϊόν είναι ανεπαρκώς συντηρημένο, μπορεί να αλλοιωθεί η εμφάνιση και η οσμή του ή να διαχωριστεί σε διαφορετικά στρώματα. Ωστόσο, οι μικροοργανισμοί που περιέχονται σ' αυτό μπορεί να παραμείνουν απαρατήρητοι. Ο καταναλωτής ίσως να μην μπορεί να διαπιστώσει αν ένα προϊόν είναι κατάλληλα συντηρημένο ή όχι. Οι κατασκευαστές επικυρώνουν την αποτελεσματικότητα των

Συχνές ερωτήσεις (FAQ) σχετικά με τα συντηρητικά στα καλλυντικά προϊόντα

συστημάτων συντήρησης πριν από τη διάθεση ενός προϊόντος στην αγορά. Αν ένα προϊόν δεν περάσει επιτυχώς αυτήν τη δοκιμή, δεν διατίθεται στην αγορά.

19. Πώς συντηρούνται προϊόντα με την ετικέτα του «φυσικού» ή του «βιολογικού» προϊόντος;

Ανεξάρτητα από οποιονδήποτε ισχυρισμό ή χαρακτηρισμό για λόγους εμπορικής προώθησης ή την επισήμανση ενός προϊόντος ως «φυσικό» ή «βιολογικό», οι κατασκευαστές οφείλουν να διενεργούν δοκιμές για να εξασφαλίζουν ότι ένα προϊόν προστατεύεται επαρκώς από τη μικροβιακή μόλυνση.

Για φυσικές ή «βιολογικές» πρώτες ύλες ισχύει το ίδιο σκεπτικό όπως και για τις συνθετικές ύλες, ώστε να υπάρχει εγγύηση ότι το προϊόν είναι ασφαλές όταν χρησιμοποιείται σύμφωνα με τις οδηγίες.

Όλα τα καλλυντικά προϊόντα, ανεξαρτήτως του ισχυρισμού που τα συνοδεύει ή της εταιρικής τοποθέτησης, υποβάλλονται υποχρεωτικά στον ίδιο βαθμό ελέγχου και αξιολόγησης από τους κατασκευαστές προϊόντων, ώστε να εξασφαλίζεται ότι συντηρούνται επαρκώς.

20. Ποιες θα ήταν οι συνέπειες αν τα καλλυντικά προϊόντα δεν περιείχαν συντηρητικά;

Χωρίς συντηρητικά, τα καλλυντικά προϊόντα θα είχαν πολύ περιορισμένο χρόνο ζωής, θα αλλοιώνονταν γρήγορα, ή τουλάχιστον θα έπρεπε να αποθηκεύονται σε ψυγεία ή να συσκευάζονται σε συσκευασίες μιας χρήσης. Φυσικά, δεν θα ήταν δυνατόν να εγκαταστήσουμε ψυγεία στα λουτρά ή στα ντους και, από οικολογική άποψη, η ποσότητα των αποβλήτων που θα παράγονταν από τις συσκευασίες μιας χρήσης θα ήταν αστρονομική. Επιπλέον, η δυνητική μικροβιακή μόλυνση των καλλυντικών θα μπορούσε να προκαλέσει λοιμώξεις ή ερεθισμούς του δέρματος ή των ματιών.

Συχνές ερωτήσεις (FAQ) σχετικά με τα συντηρητικά στα καλλυντικά προϊόντα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ — Έγγραφα σχετικά με τα καλλυντικά προϊόντα

Ευρωπαϊκή Ένωση:

http://ec.europa.eu/growth/sectors/cosmetics/legislation/index_en.htm

Κανονισμός της ΕΕ για τα καλλυντικά προϊόντα (συμπεριλαμβανομένου του παραρτήματος V: κατάλογος συντηρητικών που επιτρέπονται στα καλλυντικά προϊόντα)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:342:0059:0209:en:PDF>

Βραζιλία:

<http://portal.anvisa.gov.br/wps/wcm/connect/2222a4804fe2aa099430fcede77a031c/Resolu%C3%A7%C3%A3o+RDC+n%C2%BA+19+de+11+de+abril+de+2013.pdf?MOD=AJPERES>

<http://portal.anvisa.gov.br/wps/wcm/connect/2569e7004c58f11fb8e7f8dc39d59d3e/Resolu%C3%A7%C3%A3o+RDC+N%C2%BA+29%2C+de+1%C2%BA+de+junho+de+++2012.pdf?MOD=AJPERES>

<http://portal.anvisa.gov.br/wps/wcm/connect/82f733004aee4c53b7cebfa337abae9d/Resolu%C3%A7%C3%A3o+RDC+n%C2%BA+481+de+27+de+setembro+de+1999.pdf?MOD=AJPERES>

<http://portal.anvisa.gov.br/wps/wcm/connect/523f6980486e9bb7bed8bf734e60b39c/RDC+N%C2%BA+15%2C+DE+24+DE+ABRIL+DE+2015.pdf?MOD=AJPERES>

Κανόνες

<http://www.abntcatalogo.com.br/norma.aspx?ID=1198>

<http://www.abntcatalogo.com.br/norma.aspx?ID=1213>

<http://www.abntcatalogo.com.br/norma.aspx?ID=1164>

<http://www.abntcatalogo.com.br/norma.aspx?ID=1151>

<http://www.abntcatalogo.com.br/norma.aspx?ID=1156>

http://portal.anvisa.gov.br/wps/wcm/connect/92f15c004e219a73a96dbbc09d49251b/Guia_cosmeticos_grafica_final.pdf?MOD=AJPERES

<https://www.abihpec.org.br/en/2015/07/guia-de-microbiologia/>

<https://www.abihpec.org.br/en/2015/07/manual-higiene-e-limpeza/>

ΗΠΑ:

<http://www.fda.gov/Food/FoodScienceResearch/LaboratoryMethods/ucm073598.htm>

<http://www.fda.gov/Cosmetics/GuidanceRegulation/default.htm>

Συχνές ερωτήσεις (FAQ) σχετικά με τα συντηρητικά στα καλλυντικά προϊόντα

<http://www.fda.gov/RegulatoryInformation/Legislation/FederalFoodDrugandCosmeticActFDCAct/FDCActChapterVICosmetics/default.htm>

<http://www.fda.gov/RegulatoryInformation/Legislation/ucm148722.htm>

<http://www.fda.gov/Cosmetics/GuidanceRegulation/LawsRegulations/ucm126613.htm>

Καναδάς:

Πρόγραμμα για την ασφάλεια των καταναλωτικών προϊόντων — Καλλυντικά

<http://www.hc-sc.gc.ca/cps-spc/cosmet-person/index-eng.php>

Υπηρεσία Τροφίμων και Φαρμάκων

<http://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/F-27/page-5.html#h-7>

Κανονισμοί για τα καλλυντικά

http://laws-lois.justice.gc.ca/eng/regulations/C.R.C.,_c._869/index.html

Ιαπωνία:

Υπηρεσία Φαρμάκων και Ιατροτεχνολογικών Προϊόντων

<http://www.pmda.go.jp/english/>

Πρότυπα για τα καλλυντικά

<http://www.mhlw.go.jp/file/06-Seisakujouhou-11120000-iyakushokuhinkyoku/0000032704.pdf>